

Architect Friso Woudstra. Foto: Jurgen Pillen Fotografie

Friso Woudstra is 50 jaar architect: 'Het zat er als kind al in'

ma 12 sep, 20:15 [Voorlezen](#)

Architectenbureau is sinds 2004 gevestigd op landgoed De Wientjesvoort in Vorden

Door Luuk Stam

VORDEN – Hij ontwierp huizen voor de adel, voor grote ondernemers en voor profvoetballers. Landhuizen, jugendstilwoningen en villa's in heel Nederland en daarbuiten, maar ook 'normale' nieuwbouwwoningen op verschillende plekken in heel het land, ook in de Achterhoek. Wat Friso Woudstra (70) in de afgelopen vijftig jaar ook ontwierp en waar het ook kwam te staan, altijd werkten hij en zijn team met respect voor de historie. Het zogeheten retro-bouwen maakte het architectenbureau met de van

oorsprong Friese eigenaar, hoofdontwerper en naamgever tot het gerenommeerde bureau dat het nu is.

De carrière van Woudstra – als 8-jarig jongetje kwam hij met zijn ouders vanuit Friesland naar de Achterhoek – begon met het maken van ontwerpen voor het restaureren van historische panden. Allereerst in Zutphen, waar hij in de jaren zeventig zijn stempel drukte op zo'n zestig panden in de binnenstad. Het kantoor van zijn bureau was in die eerste jaren gevestigd in de oude pastorie van de Nederlandse Hervormde kerk in Warnsveld. Vanaf 1991 zat het kantoor in Eefde in een monumentaal pand uit de veertiende eeuw. Sinds 2004 is Vorden de thuisbasis, om precies te zijn het geheel gerestaureerde koetshuis pal naast landhuis De Wientjesvoort, waar Woudstra sinds 2001 woont.

Ook dat landhuis werd onder leiding van Woudstra zelf volledig gerenoveerd. Het had meer dan dertig jaar leeggestaan nadat een brand het samen met enorme bluswaterschade het in 1968 onbewoonbaar had gemaakt. Geld voor herbouw hadden de bewoners destijds niet. Een enorme restauratie was nodig. Woudstra nam dat werk op zich, zoals hij in de jaren zeventig met name in Zutphen talloze monumenten restaureerde. Totdat een opdrachtgever het idee opperde: "Zo'n monument is leuk, maar het tocht, het lekt en er is enorm veel onderhoud nodig. Kunnen we niet gewoon een nieuw monument bouwen?"

Retro-architect

Nieuw bouwen in historische stijl, dat was wat Woudstra ging doen. Hij liet zich daarbij inspireren door de Brabantse architect Marinus Jan Granpré Molière, die al in 1916 een architectenbureau begon en tot in de jaren zestig actief was. Hij stond bekend als dé retro-architect. Al kwam er ook kritiek. Die kreeg Woudstra ook. Meermaals kreeg hij van docenten en vakgenoten het advies om toch vooral eigentijds te bouwen. "Maar wat is eigentijds?", vraagt de Vordense architect zich hardop af. "Ik heb huizen van Rietveld gebouwd (Gerrit Rietveld was architect in de eerste helft van de vorige eeuw, LS). Dan zeggen mensen: 'Wat is dat een modern huis!' Dan zeg ik: 'Hoezo? Het ontwerp komt uit 1910, het is meer dan honderd jaar oud.' De bouwstijlen herhalen zich."

Een bijkomend voordeel daarvan is volgens Woudstra dat de huizen tijdloos zijn. De architect verwijst daarbij graag naar het eerste 'nieuwe' huis dat hij

in 1982 ontwierp, in Zelhem. "Die mensen wonen er nog steeds, ze komen ook op het feest", vertelt de man die deze week zijn 50-jarig jubileum als architect viert. "Het aardige is dat dit huis nog steeds niet gedateerd is. Bij de meeste huizen van veertig jaar oud zeg je: dit is een wat ouder huis. Maar doordat je teruggrijpt op een stijl die zichzelf bewezen heeft, is die negatieve veroudering er niet."

Woudstra heeft het zelf zelden over huizen die hij 'ontwierp', hij heeft het over huizen die hij 'gebouwd' heeft. Dat klinkt uit de mond van een architect anno 2022 misschien wat raar, maar in dit geval is het dat niet. "Want wij maken de ontwerpen, maar zorgen ook dat alle vergunningen er komen én verzorgen de begeleiding in de bouw, tot het eind", klinkt het. "Dat is redelijk ongebruikelijk. Wij doen het omdat je anders niet de kwaliteit krijgt die wij willen. Wij zijn gespecialiseerd in die historische details, het gebruik van authentieke materialen, indelingen en kleuren. En de basis voor die kennis ligt in die beginjaren, toen we al dat restaureren van die historische panden deden."

Opa

Nu werkt Woudstra met drie architecten, geregeld aangevuld met zzp'ers vanuit verschillende vakgebieden. Als ondernemer is zijn werk door de jaren heen flink veranderd en kwamen er heel wat taken bij, maar ontwerper is hij zelf ook altijd gebleven. Het was al vroeg duidelijk dat hij deze kant op wilde. Ook zijn opa in Friesland was architect. "En als kind was ik zelf altijd al bezig met tekenen", vertelt Woudstra. "Als 14-jarige jongen hielp ik mijn moeder al met het uitzoeken van de vloerbedekking."

Zijn creativiteit kan hij in het werk dat hij nu doet meer dan kwijt. Wat te denken van het nieuwe 'kasteel' dat Woudstra en zijn team bouwen aan de Haarweg in Ruurlo. "Het toppunt van retro", aldus de architect.

Een ander imposant hoogtepunt is het werk op een landgoed bij Beesd in de Betuwe. De wens was daar een zwembad bij een monumentaal landhuis. "Dan denk je: hoe maak je nou een zwembad bij een landgoed zonder dat het lelijk wordt?", zegt Woudstra. "Dus hebben we eerst een stenen ruïne naast het huis gebouwd. In die ruïne hebben we een staalconstructie gemaakt, daaraan een glazen dak gehangen. En daaronder hebben we een zwembad gemaakt."

Het zijn indrukwekkende, maar ook flink prijzige bouwwerken. Of dat nooit schuurt, in een tijd waarin velen de touwtjes aan elkaar moeten knopen?

“Op deze manier niet”, stelt Woudstra. “Wat er vaak gebeurt, is dat vermogende – bijvoorbeeld voetballers – een huis bouwen waarvan vooral de ander moet kunnen zien dat het een duur huis is, maar dat moet juist niet. Als je retro bouwt, komt dat voor de buitenwereld veel prettiger over. Vergelijk het met auto’s: een oldtimer roept bij de meeste mensen veel meer sympathie op dan een snelle sportwagen. Dat is bij huizen eigenlijk precies hetzelfde. Je verpakt je rijkdom op een wat meer acceptabele manier.”

Toekomst

Tussen het brede scala aan projecten door is Woudstra de voorbije jaren ook druk bezig geweest met het ontwikkelen van een verdienmodel voor zijn landgoed De Wientjesvoort. Nu is aan de achterzijde van het terrein Hoeve Sprey gevestigd, een appartementengebouw in klassieke stijl waarin mensen met een verstandelijke beperking begeleid wonen. Zij krijgen 24-uurszorg, betaald vanuit hun persoonsgebonden budget (pgb). De dagbesteding bestaat hoofdzakelijk uit activiteiten op het landgoed zoals timmeren, zagen, maaien en bladruimen.

Hoeve Sprey wordt deze week tijdens het besloten jubileumfeest van Woudstra officieel geopend. Hiervoor komt oud-politicus Boris van der Ham naar Vorden, voorzitter van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Woudstra is blij met de komst van de hoeve. “We hebben lang gezocht naar iets dat geld opbrengt en de sfeer van het landgoed overeind houdt”, vertelt de Vordenaar. “Dit gebouw past helemaal in de stijl en de invulling draagt eraan bij dat het onderhoud van het landgoed ook in de toekomst bekostigd kan blijven worden.”

En de toekomst van het architectenbureau? Opvolging in eigen kring is er niet, maar Woudstra denkt ook nog lang niet aan stoppen. “Van mijn vrije tijd genieten? Heb je het idee dat ik nu niet geniet? Ik doe van alles. Ik ben druk in de paardensport, als jachtruit. Ik zeil. En ik heb oldtimers.” Nee, als het over zijn vak gaat, dan neemt hij graag een voorbeeld aan Pierre Cuypers, de in 1921 overleden architect van onder meer het Rijksmuseum en het Centraal Station in Amsterdam, 67 kerken in heel Nederland én landhuis De Wientjesvoort in Vorden. Woudstra: “Toen Cuypers zijn potlood neerlegde, was hij 93 jaar.”

Friso Woudstra, vijftig jaar geleden. Eigen foto